

I T Ä - S A V O N

ELÄINSUOJELUS-

YHDISTYS

1888—1913

suosittaa tukku- ja vähittäiskauppaansa.

J. E. Spetsillä.

Suosittelaa arvoisalle yleisölle.

TAMPERE.

Suosittelun sekatavara- ja voikauppaani sekä
myllyni tuotteita.

AUGUST RASI,

Tampere, Puhelin 8 11 ja 10 57.

ISAK JULIN

✱ TAMPERE ✱

Kirjapaino, Kirjansitomo, Pussitehdas, Kustannusliike

Paperi- ja Lyhyttavarain Tukkukauppa.

Suomen ainoa kuvallisten postikorttien erikoisliike.

|| Pyytää hintaluetteloita, joita ilmai- ||
seksi ja postivapaasti lähetetään.

✱ **JUHO SOHLMAN** ✱

Metallitehdas, Vaski- ja Levysepänliike.

Puutarhakatu 33 :-: Puhelin 1 10.

Suuri varasto:

ajanmukaisimpia *Maanviljelyskaluja* ja *Koneita Meijeri-*
koneita ja *tarpeita, Väkirehuja, Apulannoitusaineita.*

Heinäsiemeniä y. m. siementavaroita

BRÖDER ÅSTRÖM O.Y.

Hevosvaljaita, Hevosloimia, Kaura- ja Juomapusseja y. m.

Hämeen Maanviljelijäin Kauppa Osakeyhtiö, Tampere.

Edullista on ostaa

Kengät, kalossit, Puserot, alus- ja päällyshameet, esiliinat,
lasten vaatteet, Pää- ja kaulahuivit y. m. Koru ja leikki-
tavarat, Käsilaukut y. m., y. m.

Loppuunmyynnistä
Hämeen. 25.

Alex Partoselta.

TAMPERE.

Suomen Väri- ja Vernissatehdas

Hämeenkatu 14.

✕ Tampere ✕

Väri- ja Tapettikauppa

Tilaukset toimitetaan huolella
ja pikaisesti.

✕ Lindgrenin ✕

Herkku- ja Hedelmäkauppa

Hämeenkatu N:o 10.

Puhelin 2 36.

✕ Tampereen ✕

Höyrypuuseppä

— O. Y. —

Puutarhakatu N:o 16

Puhelin 6 00.

J. VUORINEN

Tampere, Papinkatu 10.

Puhelin 64.

Hedelmä-, Herkku- ja Sekatavarakauppa.

Kulta, Hopea ja Uusihopea-
tehdas

M. V. TUOMELA

Omistaa K. Halme.

Tampere, Hämeenkatu 12

— Puhelin 5 47 —

myy ja valmistaa kaikkea alaan
kuuluvaa.

O. M. KOIVU

Huonekaluliike

✕ Tampere ✕

Kauppakatu N:o 14.

Puhelin 1 61.

— Heikki Tiitolan —

Rakennustoimisto

Hämeen pohjalla -:- Tampereella -:- Puhelin 8 13.

Suorittaa kaikkia rakennusalaan kuuluvia tehtäviä kaupungissa
ja maaseudulla.

Tampereen Rakennuskonttori

— TAMPERE —

Suosittelee suurta ja hyvin lajiteltua varastoaan kaikenlaatuisia
Rakennusaineita, Konetarpeita, sekä Työ-
ja Talouskaluja y. m.

Metsästys- ja Urheiluaseita.

TAMPERE.

Juho Holmstén-Heiniö

Tampeerella

Telef. 144.

Sähköliike ja valokuvaus-
tarpeidenkauppa.

J. A. Johansson

Suosittelee hyväksitunne-
tuita makkarateoksiaan.

Myöskin on varastossa aina
monenmoisia säilykkeitä.

Pusero- ja Lastenvaatetusliike

suosittelee varastostaan

Lasten pukuja ja Naisten puseroita y. m.

Lydia Zetterberg.

Tampere, Hämeenkatu 29.

Suosittelaa

G. E. LIDMAN'in

hyväksi tunnetuita leipä-

✕ ✕ lajeja. ✕ ✕

Tampeerella.

✕ Väinöläkatu 1. ✕

Tyyne Rautasen

Herkku-, Hedelmä- ja Siirtomaan-

tavarainkauppaa Tampereella,

KauppaHallissa suositetaan.

Parhaat tavarat.

Hinnat kohtuulliset.

Tampereen Pellava ja Rauta-Teollisuus

Osaakeyhtiölle Tampere

kuuluu

Pellavatehdas

valmistaa kaikkia pellavateok-
sia sekä lankoja että kankaita.
Erityisesti suosittaa:

Pöytäliinakankaita

etevien taiteilijoiden valmista-
missa kuosikkeissa malleissa.

Pellavapalttinaa, Kalastus-
lankoja y. m.

Ainoastaan sekoittamatonta
pellavaa.

Lihdattuja pellavia ostetaan aina ja maksetaan niistä hyvä
hinta laadun mukaan. — Hyviä, taatusti itäviä pellavan-
siemeniä on aina myytävänä.

Konepaja

tekee kaikkia konepajan alalle
kuuluvia töitä.

Erikosala:

Veturit, Höyryveneet,
Puuhiomojen ja selluloosateh-
tain täydelliset koneistot.

Turpiinit, Höyrykoneet,

Höyrypannut y. m.

Kustannusarvioita tehdään
maksutta.

Eläinten Ystävä

Suomen Eläinsuojelusyhdistyksen
äänenkannattaja.

N:o 7—8.

Heinä- ja Elokuu.

1914.

Taistotiemme.

Savonlinnan eläinsuojeluspäiville (heinäk. 4—5 p:nä 1914).

*Me oomme joukko taistelon,
Käy yötä vastaan tiemme,
Meill' oikeus oppaanamme on,
Sen voittohon me viemme;
Me tuomme päivän paistamaan,
Näin valaisemme varjot maan,
Ja poistuttua tumman yön
Soi virsi uuden työn.*

*Soi virsi työn ja aamunkoin
Ja toivon kauniin virsi,
Niin puhkee silmut lehdikkoin
Ja sulaa maasta kirsi
Ja luonto peittyy vihreään
Ja kukka nyökkää niityllään
Ja ilman lintuin laulut soi,
Ne syämen haltioi.*

*Ja avartuupi katsehet,
Me uusin silmin näämme;
Käy hellemmiksi sydämet,
Me ihmetyksiin jäämme:
Niin paljon, paljon täällä on,
Mi ennen vältti katsannon
Tai väärin ymmärrettihin,
Jos ehkä nähtiinkin.*

*Niin paljon suurta, ihanaa,
 Mi elon kaunistaapi,
 Mi mielen nostaa, kirkastaa
 Ja rintaan onnen saapi.
 Se muistuttaapi: ihminen,
 Sait itse onnen ehtoisen,
 Sä vaali sitä, muille myös
 Sit' aina tuokoon työs!*

*Sä itse luonnon kruunu oot,
 Oot elon suurin tuote,
 Siis hyväks työsi koitukoot
 Ja olkoot onnen luote;
 Ken paljon sai, hän ainiaan
 Myös olkoon valmis antamaan; —
 Sä paljon sait, siis paljon suo:
 Sä hyvän mailma luo.*

*Hävitä pahan, vääryyden
 Ja ruman, kehnon valta;
 Herätä henget hyvehen
 Taas painostuksen alta;
 Niin nousee, kasvaa touko uus:
 Elämän kaiken ehoisuus, —
 Saa loiston uuden päivän koi,
 Mi kaikki muuttaa voi.*

*Nyt huokaa luonto tuskissaan, —
 Se vaatii vapautusta.
 Kun päivä uus käy koittamaan,
 Ei enää huokausta:
 Niin hyvä tahto ihmisen
 Tuo maahan rauhan, rakkauden,
 Tuo Jumalalle kunnian,
 Tuo onnen oikean.*

*Se onni määränpäämme on,
 On viiri taistoretken,
 Se tarmon antaa tahtohon,
 Tuo vihdoin voiton hetken.
 Niin työmme uutta aikaa luo,
 Se onnenaikaa maahan tuo,
 Se paheen valtaa lannistaa
 Ja hyveen valtaan saa.*

*Elämän kauneus ainainen
 Meill' olkoon tunnussana!
 Ja luotto voimiin hyvyyden
 Meiss' olkoon voittoisana!
 Kas, meille hymyy maat ja veet,
 Meit' oottaa onnen seppeleet,
 Ne kuljemme me taittamaan,
 Töin, tarmoin taittamaan!*

Aukusti Simelius.

75-vuotias.

Pyydämme arvoisille lukijoillemme esittää kuvan, jossa eräs 75-vuotias asuntonsa edustalla antaa sokeria matkalle lähtevälle lemmikilleen, 6-vuotiaalle oriille, joka on tästä vanhasta ryppyisestä kädestä tottunut sokerin muodossa saamaan pienen eläinrakkautta todistavan hyväilyn ennen taipaleelle lähtöä. Koska tämä vanhus on tehnyt niin paljon hyvää eläintemme eduksi, on meillä rakas velvollisuus lähemmin tutustuttaa lukijakuntamme häneen, sillä jos koh-takin hän on Keski-Hämeen vanhemmalle sukupolvelle tuttu, niin löytyy lehtemme lukijapiirissä niin paljon semmoisia, jotka eivät häntä ja hänen elämäntyötänsä tunne.

Vanhus on Pälkäneellä, Närin kartanossa asuva neiti Ada Tammela, joka syntyi Hauholla Kalailan kartanossa

toukokuun 3 p:nä 1839. Maanviljelijän ja syyllä voipi sanoa maanviljelijäin esikuvan, tuon maanviljelyksen alalla niin suuria edistyskiä aikaansaaneen Berndt Tammelanderin tyttärenä oli neiti Tammelander lapsuudestaan alkaen tilaisuudessa tutustumaan ja täydellisesti perehtymään maanviljelykseen ja sen eri sivuelinkeinoin. Raataen raskasta ruumiillista työtä hankki hän itselleen terveen ruumiin ja on niin ollen vielä tänäkin päivänä reipas ja kaikin puolin elämänhaluinen. Kodissansa sai hän ottaa osaa kaikenlaatuisiin töihin ja askareihin ja näin syntyi hänen rakkautensa maanviljelykseen ja kaikkeen maaelämän tuottamiin monipuolisiin töihin ja toimiin.

Kun karjanhoito 60-luvulla alkoi elpymistään elpyä, täytyi maanviljelijöiden ryhtyä hankkimaan ja rakentamaan meijereitä, joissa maito jalostettaisiin voiksi ja juustoksi. Kotimaisista meijerialalla työskentelevistä ammattimiehistä ja -naisista oli vielä silloin suuri puute, jonka tähden turvauduttiin ulkomaalaisiin. Tämä oli kuitenkin suomalaiselle maalaiselle häpeäpilkku, sillä olihan suomalaisella samanlainen järki kuin ulkolaisellakin tutustua tähänkin ammattiin. Niinpä neiti Tammelanderkkin hyvin käsittäen ajan vaatimukset päätti antautua työskentelemään karjanhoidon ja meijerin alalle. Kotonansa hän oli kylläkin saanut opetusta niin hyvin voin kuin juustonkin valmistuksessa, mutta nämä tiedot eivät olleet riittävät hänen mielestään. Hän hankki itsellensä todistuksia ja suosituksia, joiden avulla Senaatista anoi matka-avustusta tietojensa laajentamista varten Ruotsissa ja Tanskassa. Kun tämä hänelle myönnettiin, matkusti hän ensiksi Ruotsiin, oleskellen siellä useilla suurilla tiloilla ja muun muassa Alnarpin opistossa. Täältä matkusti hän Tanskaan, jossa hän pääasiallisesti tutki juustonvalmistusta.

Opintomatkaltaan palattuaan antautui hän ensiksi Hämeenlinnan meijerin ensimmäiseksi hoitajaksi, josta hän vuoden kuluttua v. 1872 muutti nykyiseen asuntopaikkaansa Närin kartanoon Pälkäneelle. Täällä hänelle avautui suuri elämäntyö ja tehtävä, sillä hän otti hoitaaksensa kysymyksessä olevan kartanon kokonaisuudessaan. Järjestettyänsä ensin meijerin tarpeelliseen kuntoon, ryhtyi hän täydellä tarmolla itse tilan hoitoon. Uutisviljelyksiä tehtiin suuressa mitassa, karjaa jalostettiin ja lisättiin, sanalla sanoen tilasta ruvettiin tekemään mallitaloa. Joutohetket käytettiin kaikenlaisiin yleispyrintöihin. Kansakoulujen puutteessa jakoi neiti Tammelander opetusta alkeisaineissa paikkakunnan

opinhaluiselle nuorisolle, ja sitten kun kysymys kansakoulun perustamisesta tuli vakavaksi, astui neiti T. ensimmäisten rivissä tätä asiaa läpiajamaan. Samoin oli hän myöskin innokas sairaanhoidon kannattaja ja hommasi pitäänsä erityisen sairaanhoitoyhdistyksen, joka on ollut suureksi siunaukseksi niin hyvin rikkaalle kuin köyhälle tällä paikkakunnalla. Puhumattakaan kaikenlaatuisista muista kansan sivistystä kohottavista pyrinnoista, joihin neiti T. on ottanut osaa, mainittakoon tässä hänen uupumattomat ponnistuksensa eläinsuojeluksen hyväksi. Ollen synnynnältään suuri eläinten ystävä on hän aina niin hyvin kauniilla esimerkeillä kuin neuvoilla ja opetuksilla koettanut vaikuttaa palvelijakuntaansa ja alustalaisiinsa sekä varsinkin paikkakunnan nuorisoon, kuinka inhimillinen velvollisuus vaatii, että meidän tulee rakkaudella kohdella Luojan meille uskomaa eläinkuntaa ja varsinkin meidän puolesta raatavia ja työskenteleviä kotieläimiämme. Ja varmasti nämät hänen ponnistuksensa ovat tuottaneet Pälkäneen kunnassa kiitettäviä tuloksia. Hauska on vieläkin nähdä, miten niin hyvin hevoset kuin muutkin kotieläimet tuntevat sen rakkauden, jota neiti T. on lemmikeilleen aina osoittanut. Kun hän aukaisee tallin oven ja hevoset kuulevat hänen äänensä, kajahtaa iloinen hörinä tervehdyksenä häntä vastaan, tai jos hän pistäytyy kartanon navettaan, on siellä vielä monta tuttua ystävää, jotka häntä amмумalla tervehtivät. Sama on asianlaita kanalassa. Kanat kilvoin kiitävät vanhaa ystävätänsä vastaan, odottaen saavansa jonkun pienen tuli-aisen hänen vanhasta rakkaasta kädestänsä.

Toivotamme tälle reippaalle vanhukseksi vielä monta tervettä elinvuotta, joina hän saapi nauttia kaikkea sitä rakkautta ja tunnustusta, jonka niin hyvin paikkakuntalaiset kuin hänen vanhat palvelijansa, ystävänsä ja sukulaisensa ovat hänelle velkapäät.

Todisteena hänen suuresta eläinrakkaudestansa on esittämämme kuva, joka on otettu neiti T:n jo 70-luvulla Närin kartanon tallin seinään kiinnittämästä taulusta, jossa hän antaa palvelijakunnallensa yleisohjeita hevosten kohtelemisesta ja hoidosta.

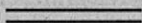

Tähän kuvatussa taulussa on seuraavat sanat:

Muista.

Hevosta kohtaan!

Ylämäessä älä lyö. Alämäessä älä kiirehdä. Tasaisella tiellä älä säästä. Heiniä ja kouroja älä kiellä. Pesemistä ja harjaamista älä unhota. Pehmeä ja kuiva vuode muista antaa, väsyneenä ja hiostuneena älä jätä, sairaana tahi viluisena älä unhota. Ohjaksilla ja suitsilla älä revi, vihoisasti älä lyö.

**Voivatko paikalliseläinsuojelusyhdistykset yhdessä kunnallisten viranomaisten kanssa saada aikaan mää-
räyksiä kuormain suuruudesta sekä ajopalkkoista
halko-, tukki-, kivi-, y. m. kuorma-ajoissa.**

Sen johdosta, että Suomen Eläinsuojelusyhdistykselle alinomaa saapuu valituksia siitä, että kaikenlaatuissa kuorma-ajoissa hevosilla usein vedätetään aivan liian raskaita kuormia sekä että tällaisissa ajoissa ajopalkat tavallisesti ovat liian alhaisia, on pidetty tarpeellisena kiinnittää näihin seikkoihin erikoista huomiota, sillä kieltämättä ne kaipaavat parannusta. Näyttää myöskin siltä, että kuormain suuruus ja ajopalkkojen riittämättömyys ovat siksi läheisessä yhteydessä keskenään, että ellei molempiin nähden saada jonkinmoista korjausta aikaan, ei juuri ole toivottavissa, että toisestakaan epäkohdasta voitaisiin tehdä loppu. Kun nimittäin ajopalkat ovat pienet, pakottaa se ajajia lisäämään kuormaa, jotta voisivat ansaita välttämättömän elatuksensa. Jos siis ajopalkat saataisiin kohotetuksi riittävän suuriksi, olisi tästä todennäköisesti seurauksena myöskin se, että kuormienkin liika suuruus ainakin osaksi saataisiin ehkäistyksi. Tosin omanvoitonpyyntö saat-

taisi vielä senkin jälkeen houkutella monen räakkäämään hevostaan ylen suurilla kuormilla, mutta tällöin olisi kuitenkin jo suurempi mahdollisuus taltuttaa nämäkin jonkinlaisiin kohtuullisiin rajoihin.

Mutta ajopalkkojen kohottaminen taas on erinomaisen vaikea kysymys. Ajopalkkojen suuruuteen, joka lähinnä riippuu asianomaisista sopimuskumppaneista, ajon antajasta ja ajajasta, vaikuttavat monet syyt, kuten yleinen huono tahi hyvä raha-aika, ajojen runsaus paikkakunnalla ajajien lukuun nähden j. n. e., joten on sangen vaikeata sivulta päin yrittää kohottaa ajopalkkoja. Mutta ainakin jonkinlaista järjestystä ja yhdenmukaisuutta täytyisi niihin sentään voida saada. Muilla työaloilla on tässä tarkoituksessa ruvettu käyttämään n. s. *työsopimuksia*, joilla on huomattu olevan suotuista vaikutus.

Tällaisessa sopimuksessa, joka tehtäisiin määräajaksi, esim. yhdeksi vuodeksi kerrallaan, määrättäisiin työpäivän pituus, kuormain suuruus, ottaen huomioon erilaisten aineiden laatu, matkan pituus j. n. e., vähin mahdollinen ajopalkka ja sen maksamisaikat, tapaukset, milloin työnantaja olisi velvollinen olemaan avullinen kuormain teossa, teitten kunnossapito y. m. tarpeelliseksi huomattuja seikkoja. Sopimuksen alle kirjoittaisivat toiselta puolen työn eli ajon antajat tai heidän valtuutettunsa ja toiselta puolen ajomiehet tai heidän valtuutettunsa. Jos sen sisällyksestä syntyisi riitaa, lykättäisiin asia sovintolautakuntaan, jona voisi toimia esim. paikallinen eläinsuojelusyhdystys, kunnallislautakunta tahi varta vasten valitut henkilöt.

Tällaisilla sopimuksilla luulisi ainakin kaupungeissa olevan menestymisen edellytyksiä. Sellaisia onkin jo saatu aikaan esim. Helsingissä useilla työaloilla, m. m. rakennusajossa, josta voimassaolevan sopimuksen otamme tähän asian selvennykseksi, lyhentäen sen taulukkoa, koska sen kokonaisuudessaan luetteleminen ei tässä ole tarpeellista.

Kuljetettava tavara	Kuorman suuruus	1/4 kilom.	1/2 kilom.	3/4 kilom.	1 kilom.	Lisää aina 1/4 kilom.
Hiekka	0,35 m ³	—: 40	—: 50	—: 60	—: 70	—: 15
Kalkki, sammutet.	10 heht.	—: 70	—: 80	—: 90	1: —	—: 15
” sammuttam.	5 heht.	—: 70	—: 80	—: 90	1: —	—: 15
Kiinteä kivi . . .	0,35 m ³	—: 45	—: 55	—: 65	—: 75	—: 15
Maa, sora, kiillakiv.	0,35 m ³	—: 40	—: 50	—: 60	—: 70	—: 15
Halot	1/2 syltä	—: 60	—: 70	—: 80	—: 90	—: 15
Hirret (6×8”) . .	30 metriä	—: 70	—: 80	—: 90	1: —	—: 15

Jos taas sopimusta ei saada aikaan, niin silloin voidaan kääntyä lääninhallituksen puoleen pyytäen sitä määrämään kuormain suuruuden. Tällaisiin toimenpiteisiin onkin silloin tällöin ryhdyttävä ainakin valtion töissä. Parilla kolmella rautatierakennuksella ovat kuvernöörit kuulusteltuaan Suomen Eläinsuojelusyhdistyksen mielipidettä määränneet kuormain korkeimman sallitun suuruuden. Tässä suhteessa voisivat maalaiskuntien kuntakokoukset tehdä paljon. Maalaiskuntain kuntahallinnosta annetun asetuksen mukaan voi nim. kuntakokous hyväksyä m. m. siveellisyyttä ja yleistä järjestystä koskevia sääntöjä ja määrätä sopivia uhkasakkoja, ei kuitenkaan ilman Kihlakunnanoikeuden päätöstä 50 markkaa suurempia, niiden rikkomisesta. Tällaisten sääntöjen, joita hyvin voitaisiin laatia esityksessämme kosketeltuja seikkoja varten, jolloin samalla voitaisiin muutenkin kiinnittää huomiota eläinräkkäyksen ehkäisemiseen, on kuitenkin, ennen kuin niillä on voimaa, saatava kuvernöörin vahvistus.

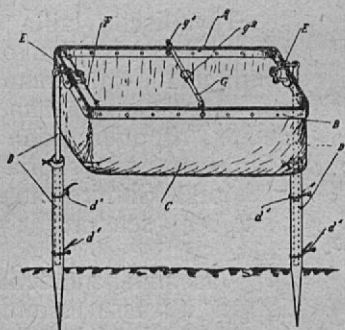
Hyvällä tahdolla ja yhteisillä ponnistuksilla voitaisiin siis luultavasti hyvinkin suuressa määrin poistaa niitä epäkohtia, mitä kuorma-ajossa yleisesti vallitsee. Kaupungeissa se ymmärtääksemme tapahtuu parhaiten työsopimusten ja maalla kuvernöörin vahvistamain kunnallisten järjestyssääntöjen avulla.

Kuljetettava, laukun muodostava ruokakaukalo. Schwarzin patentti.

Kuljetettava laukunmuotoinen ruokapussi on tähän asti tavallisesti kiinnitetty hevosen kaulaan tai ajoneuvojen aisaan. Herra Karl Schwarzin, Mannheimista, keksimän uuden ruokalaukun pystyssä pitämiseksi käytetään kahta maahan pystytettävää tukea, joihin ruokalaukku kiinnitetään. Tämän kautta saavutetaan se etu, että näitä tukia voidaan käyttää, jos tahdotaan ruokalaukku maahan pystytetyksi, kuin myöskin, jos tahdotaan se kiinnittää aisaan tukiin kiinnitetyillä remmeillä, jonka ohessa molemmat tuet muodostavat tarvittavat pidennykset aisoihin.

Kuvat osoittavat tällaisen ruokakaukalon käyttövalmiina ja kokoonkäärittynä sivultapäin katsoen.

Käyttökunnossa.

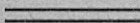

Kokoonpantuna.

Tässä ovat A ja B kokoonpantavat reunapuoliskot, C siihen sopivalla tavalla kiinnitetty säkki ja D kaksi tukea, jotka ovat muodostetut tarkoituksenmukaisesti kokoonpantaviksi. Molempien tukien yläpäissä on lyhyet ketjut E, jotka ovat kiinnitetyt reunustaan saranain kohdalla.

Kun ruokakaukalo on käytännössä, painetaan molemmat tuet maahan kiinni ja nuora F estää pussia menettämästä vaakasuoraa asemaansa. Kaukalon sulkeutumista estävät ketjut E, jotka ovat kiinnitetyt reunustaan saranain kohdalla.

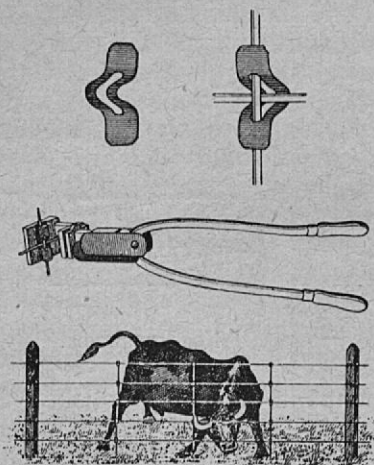
Jos ruokapussi tahdotaan kiinnittää aisaan, niin voidaan tuet sitoa aisoihin kiinni remmeillä d. Tavallisissa kaksivaljakkovaunuissa kiinnitetään pussi väliaisaan kepin G avulla, jonka toinen pää on kiinnitetty toiseen reunapuoliskoon ja toinen pää kiinnitetään ha'alla toiseen puoliskoon. Ruokapussi sidotaan väliaisaan remmillä g.

Aitaaminen n. s. Nord-Draht-menettelyn mukaisesti.

Toiminimen Nordische Draht-Industrie, Rostockissa, lailisesti suojeltu „Norddraht-menettely“ aitaamisessa tuottaa sen edun, että tarvitaan vähemmän tavallisia aitatolppia sen kautta, että välilangat saatetaan kiinteämmiksi pystysuorien lankojen kautta, jotka yhdistetään toisiinsa raudasta tehdyillä levyillä.

Tavallisella lailla pin-goitettuihin välilankoihin kiinnitetään, mielenmukaisen välimatkan päähän toisistaan, riippuen aidan tarkoituksesta, pystysuoria lankoja, jotka kiinnitetään välilankoihin seuraavalla tavalla.

Vasemmalla kädellä pidetään kuvassa osoitettua „rautalankayhdistäjää“ ylimmän viereistä pituuslankaa vasten ja pujotetaan oikealla kädellä yhdistäjän läven läpi pystysuora lanka ristiin edellisen kanssa, ensiksi hyvin löysästi, kuten

kuvio osoittaa. Sitten tehdään samoin kaikkien seuraavien pituuslankojen kanssa. Kun täten on asetettu useampia pystylankoja, laitetaan ne yhtä pitkille välimatkoille toisistaan ja puristetaan kuviossa osoitetuilla hoitimilla langan risteyksissä olevat „yhdistäjät“ kiinni ja syntyy täten niin lujat yhtymäkohdat, etteivät kumpasetkaan langat pääse luisumaan minnekkään päin.

Sitten kiinnitetään pystylangan ylipää ylimpään pituuslankaan kiertämällä.

Jos tahdotaan aita saada erittäin lujaksi, on alimmainen pituuslanka asetettava aivan maan tasalle ja pystylangat pistettävä noin kämmenen leveyden verran maan sisään.

Ei leipä tuulesta tule.

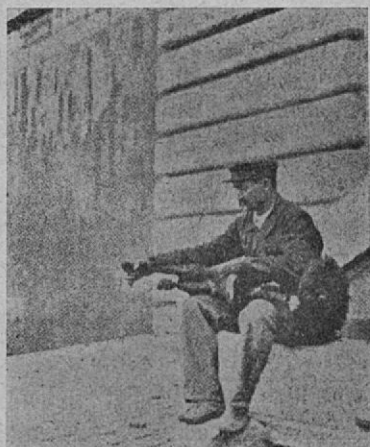
Taistelu olemassaolosta on ylimalkaan ankaraa, mutta suurkaupungeissa nousee se ylimmilleen. Täytyy elää. Lainaamme tähän vain muutaman esimerkin niistä monista keinottelutavoista, joita Helsingin Kaiun N:ossa 20 kerrotaan Lontoon oloista.

Mitä ajattelette, lukijani, elinkeinosta sellaisesta kuin *lepakonmetsästämisestä*. Kerrotaan, että lepakkoja tuossa suuressa miljoonakaupungissa on melkoisia joukkoja. Pää-

asiallisesti elustavat ne vanhoissa, hyljättyissä vesijohdoissa ja käytävissä. Kuvassa näemme lepakonpyydystäjän. Pyydetty lepakot säilytetään metsästäjain kasvilaukuissa, joissa ne kuljetetaan kaupunkiin. Siellä ne myydään maaseudulle, missä vahinkohyönteiset tekevät haittaa kasvu-tiluudelle. Ne sijoitetaan kirkkoihin ja linnojen torneihin. Lepakot tottavat verrattain pian uusiin olosuhteisiin ja tekevät paljon hyötyä. Kysyntä on suuri ja hinnat korkeat. Entäs meillä? Tosin meilläkin lepakoita pyydetään, mutta häpeä sanoksemme *huvin vuoksi* ja pilan päättä *tapettaviksi*. Ja kuitenkin lasketaan lepakon hävittävän hyönteisiä monen kymmenen markan arvoista vuodessa. Kannattaisi tosiaan punnita asian tärkeyttä.

Lepakonpyydystäjiä.

Koiraparturi.

Toinen elinkeino on matojen ja hyönteisten pyydystäminen eläintarhain ja fysiologisten laboratorioitten tarpeitten tyydyttämiseksi.

Viereisessä kuvassa näemme taas uuden elinkeinon harjoittajan. Se on *Koiraparturi* täydessä touhussa. Nämä kulkevat katuja pitkin huutaen: täällä keritään koiria ja kissoja.

Kun pariisilaiset ovat hyvin eläinrakkaita, lienee toimi kannattavaa.

Vielä tapaa kaduilla vaimoja, jotka myyvät ruohoja kanarialinnuille, ja äijiä, jotka pienissä aasien vetämissä rattaissa kuljettavat koiranruokaa.

Tämmöisen kuskin tulo talojen pihoihin herättää mopseissa ja villakoirissa suurta iloa, jonka he ilmaisevat ulvomalla ja vonkumalla.

Onhan tuota elinkeinoa jos jonkinlaista ja parempi on näinkin tienata toimeentulonsa kuin kerjäämällä.

Tähystäjä.

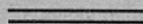
Omituinen piirre ketun elämästä.

Keväällä huomasi Lahagård'in, Borgnäsistä, vuokraajan poika, Herra Axel Lindroth, ketun kaivavan itselleen luolaa muutamaan ojaan metsänrinteessä olevan hiekkamäen vie-

reisellä pellolla. Pesä, jonka aukko oli ojassa, ulottui, kuten myöhemmin huomattiin, 12 metriä mäen sisään ja oli aina 2¹/₂ metrin syvyydessä mäen rinteessä. Jonkun ajan uutteran työn jälkeen näkyi pesä olevan valmis ja kun hra L. huomasi ketun käyvän siellä, josta hän tuli vakuutetuksi pesän edessä olevassa haravalla joka päivä silittämässään, irtonaisessa hiekassa näkyvistä ketun jäljistä, päätti hän ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa vangita sekä ketun että todennäköisesti jo synnytytyt poikaset. Tällainen tilaisuus sattuihin 6 p. kesäkuuta, jolloin hiekassa olevat jäljet osoittivat ketun menneen sisälle pesään, mutta ei tulleen sieltä ulos. Tukittuaan pesän suun kivillä, oksilla ja muilla riensi L. pihaan etsimään apua. Varustetuna lapiolla seurasi häntä kaksi miestä, joilla oli kova työ, ennenkuin itse pesä tuli näkyviin. Kaivamisen kestäessä kuului pesästä poikasten piipitys ja vinkuna, joka kuitenkin yhtäkkiä taukosi. Silloin oli kaivettu noin 10 metriä. Pian senjälkeen näyttäytyi vanha kettu luolan aukossa ja sai surmansa L:n laukauksesta. Kaivamista jatkettiin ja kun päästiin luolan perälle, oli pesässä seitsemän kuolutta tai kuolemaisillaan olevaa ketunpoikasta, ammittavat haavat jokaisen kaulassa. Yhdellä poikasista oli vielä päähin erillään ruumiista ja kahdessa näkyi vielä elon merkkejä, vaan pian nekin kuolivat. Että äiti itse oli tappanut penikansa, ja että se tapahtui silloin kun vikinä taukosi, siitä ei voi olla epäilystä. Sitävastoin on vaikea löytää syytä tuohon omituiseen tekoon, jota ei voi selittää muutoin, kuin että äiti ei millään ehdolla tahtonut jättää penikoitaan elävinä ihmisten valtaan tai että se, kun sillä ei löytynyt ainoatakaan pelastuksen mahdollisuutta itselleen ja penikoilleen, joutui sellaiseen epätoivoon, ettei tiennyt mitä teki.

Rangaistusta eläinräkkäyksestä kovennettu.

Asetuskokoelmassa on nyt julkaistu arm. asetus Rikoslain 43 luvun 5 §:n muuttamisesta toisin kuuluvaksi. Tähän asti on henkilö, joka omaa tai toisen eläintä kohdellessaan on osottanut ilmeistä julmuutta, rangaistu enintään 500 markan sakolla taikka vankeudella korkeintaan 3 kuukaudeksi. Nyt tulee mainittu pykälä kuulumaan seuraavasti:

„Joka on eläintä kohtaan osottanut julmuutta, olkoonpa rikos tahallinen taikka törkeästä tuottamuksesta aiheutunut, rangaistakoon enintään viidensadan markan sakolla tai vankeudella korkeintaan kuudeksi kuukaudeksi.

Jos se tehdään toisen vahingoittamisen tarkoituksessa taikka jos asianhaarat muuten ovat raskauttavat, olkoon rangaistus sakkoa vähintään viisikymmentä markkaa taikka vankeutta korkeintaan kaksi vuotta.

Koiranäyttelyn luolakokeet.

Erään metsästäjän ja kennelklubin jäsenen kehoittamana yritin päästä katsomaan Helsingin vanhassa kaasulaitoksessa äskettäin tapahtuneita luolakokeita. Mutta pääsy oli niiden kestäessä sekä minulta että eläinsuojeluspoliisilta kielletty.

Nämä kokeet suoritetaan siten, että foxterrierkoira ja kettu tai mäyrä suljetaan ahtaaseen, päältäpäin avattavaan puukäytävään siellä toistensa kanssa voimiaan mittailemaan. Jos taistellessa kettu esiintyy hyökkääjänä, niin se koiran haukuessa tai vingahtaessa heti päästää sen irti, vaan koiraa, joka on hampaansa vastustajaansa iskenyt, ei saada siitä irrottumaan muulla tavoin kuin kylmällä vedellä valelemalla. Kiihkeä eläin saattaa joskus purra ketulta kuonon, repiä silmät sen päästä, vieläpä retuuttaa sitä hampaissaan, kun se häntätyngästään nostetaan käytävästä ylös. Raatelevaisuutensa mukaan koira sitten asetetaan eri arvoluokkiin ja määrätään sen soveliaisuus rotunsa levittäjäksi.

Näytös kuitenkin lienee saanut verrattain rauhallisen kulun, koska ei yksikään koira antautunut kamppailuun parin varsin vaarattomalta näyttävän ketunpoikasen kanssa.

Luolakokeiden järjestäjät väittävät niiden tarkoituksena olevan kasvattaa koiria ketunajamiseen sen pesäkäytävissäkin, jotta siten metsäriistaa saataisiin tehokkaammin sen hävityksiltä suojelluksi. Minusta kuitenkin tuntuu siltä kuin tässä aivan tarkoituksettomasti harjoitettaisiin raakaa ja säälimätöntä eläinräakkäystä. Sillä joskin jättää huomioonottamatta sen, että ketulla ihmisen hyödyn kannalta katsottuna saattaa olla suuri merkityksensä luonnossa, voidaan kai otaksua, että nuo pelkäämättömät ja rajun petoluonteensa säilyttäneet foxterrierkoirat kyllin tarmokkaasti uhriaan vainoisivat ilman tuollaista ihmisarvoa alentavaa kasvatusta.

A. v. Konow.

Pääskynen muinaisajan kansojen keskuudessa.

Erään Volcissa löydetyn muinaisajan maljakon laitaan on kauniisti kuvattuna miten muutaman maalaisasunnon edustalla iloisina katsellaan kevään sanansaattajaa, korke-

alla ilmassa liitelevää ensimmäistä pääskystä. Siinä on vanha mies, nuorukainen ja pieni poikanen, kaikki tähytellen korkealle ilmaan. Vanhuksen ja poikasen välille on piirretty sanat: „Nyt on kevät täällä“, mutta helposti arvannee kukin, että nuorukainen iloisena huudahtaa: „katsokaahan, pääskynen on jo täällä!“ Vanhus vahvistaa hänen havaintonsa, sanoen: „Niinpä todellakin!“ ja poikanen yhtyy heihin lausuen: „Pääskynen se on!“ Tuo viehättävä kuva todistaa, että yli kaksi tuhatta vuotta sitte Hellaassa tervehdittiin kevään sanansaattajaa, ensimmäistä pääskystä, samalla vilpittömällä riemulla kuin meidänkin päivinämme.

Eräs saksalainen oppinut, Otto Keller, joka on julkaissut teoksen muinaisajan eläinmaailmasta, on siinä antanut useita valaisevia esimerkkejä siitä hienotunteisuudesta ja hartaasta huomiosta, jota muinaisajan ihmiset omistivat pääskyselle kevään sanansaattajana.

Rhodos- ja Samos-saarilla oli tapana kevään aikana, että joukko lapsia eri seuduilla kulki ympäri, laulaen kevään ja sen sanansaattajan, pääskynen kunniaksi, jolloin lapset kuuliijoilta saivat pieniä lahjoja. Laulun johtajalla oli päällään hame, jonka etupuoli oli valkoinen ja takapuoli musta, muistuttaen siten pääskynen mustaa ja mustansinertävää selkää ja valkoista alaruumista. Kädessä oli pikku johtajalla sitäpaitsi savesta muovaeltu pääskynen ja sellaisia savipääskysiä on säilynyt aina meidän aikoihimme saakka. Laulajia kutsuttiin pääskyslaulajiksi, ja heidän somista, pienistä lauluistaan on useita vieläkin järeillä.

Tämä vanha tapa ei ole vielääkään kokonaan hävinnyt. Maaliskuun 1 päivänä kokoontuvat lapset Kreikassa kaduille ja kulkevat sitte joukoissa talosta taloon mukanaan puusta tehty pääskynen, jota he alinomaa pyörittävät pienessä kepissä ja samalla laulavat erästä vanhaa laulua, jonka sisällyksenä on tervehdys pääskyselle ja ihanalle maaliskuulle koleaan helmikuun jälkeen.

Se rakkaus, jota pääskyselle osoitettiin vanhojen kreikkalaisten piireissä, ilmenee siinäkin, että pääskynen oli pyhitetty useille olympialaisille jumalille. Niinpä oli se vanhassa Kreikassa pyhitetty naisten asuntohuoneiden pyhyyttä ja rauhaa suojelevalle jumalattarelle Afroditelle. Ja Byblosissa, Syrian vanhassa kaupungissa, oli yleisenä taru, jonka mukaan jumalatar Isis, kotoisen onnen ja aviollisen rakkauden hoitajatar, kerran oli muuttautunut pääskyseksi.

Kreikassa samoin kuin Italiassakin hakevat pääskysen — varsinkin räystäspääskysen — kallioisia seutuja, missä on

riittävästi koloja ja piilopaikkoja, ja ennen oli yleisenä se luulo, että pääskynen talvella, jolloin se on kadoksissa, oli piiloutuneena onteloissa syvällä maan sisässä.

Pääskystä ei koskaan yleisesti häiritty enempää Kreikassa kuin Roomassakaan. Se sai rauhassa rakentaa pesänsä sekä temppeleihin että muihinkin julkisiin rakennuksiin, ja mielihyvällä katseltiin, kun ne lentelivät hautojen ympärillä, minne niitä kyllä varmaan houkutteli hautakummuille istutetuissa kukkasissa kihisevät hyönteiset. Muutamassa runollisessa hautakirjoituksessa Rooman muurien ulkopuolella on vainajan annettu ilmaista ilonsa ja tyytyväisyytensä siitä, että pääskyet ja satakielet lentelevät hänen hautansa ympärillä.

Se, että pääskysenpesiä yleisesti oli asuntohuoneiden räystäissä muinaisaikana, nähdään m. m. siitäkin, että sitä pidettiin Pytagoraan opin kannattajain salaisena tunnusmerkinä, että nämä eivät suvainneet pääskysenpesiä asuntohuoneittensa räystäissä. Kun pääskynen oli niin yleisesti suosittu muinaiskansojen piirissä, niin eipä ole ihmeellistä, että nämä tarkoin tunsivat pääskysten sukuun kuuluvat eri lajit. Tavallisin ja yleisimmin tunnettu laji oli silloin, samoin kuin nytkin, räystäspääskynen. Ja siitä kerrotaan, että se „liimaa kokoon“ pesänsä ja sillä tarkoitettiin, että pääskynen liittää yhteen pesänsä eri osat liimamaisella aineella. Myöskin latopääskynen, rantapääskynen ja myrsky-pääskynen olivat tunnetut vanhojen kansojen keskuudessa Välimeren ympärillä.

Merenalaisia valokuvia kalojen elämästä.

(Suomennos Eläinten Ystävälle teoksesta *Marvels of fish life*.)

„Merén valloittaminen“ on meidän aikanamme otsakeena enin mieltä jännittävään lukuun luonnon suuressa kirjassa. Aina viimeisiin aikoihin saakka on hyvin vähän tiedetty oloista vähänkin syvemmällä meressä, puhumatta-kaan oloista meren pohjassa. Otaksuttiin että elimellistä eloa ulottuu vain verrattain vähän matkaa meren pinnasta lukien ja että sitte seuraisi vain kuoloa ja pimeyttä. Tämä käsitys on kokonaan muuttunut viime aikoina valtamerillä toimeenpantujen suurten tutkimusretkikuntain kautta. Nyt tiedetään, että merien syvyydessä vallitsee oma eriskum-

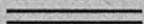
mainen elämänsä, joka usein on aivan satumaista. On tuotu ilmoille löytöjä tästä ihmeellisestä syvyyden maailmasta, missä kalat itse aikaansaavat valoa ikuisessa pimeydessä loistavilla elimillään, joilla ne ovat varustetut, löytöjä, jotka antavat pienen käsityksen elämästä syvyydessä, elämästä, jota ei kukaan ihminen koskaan ole nähnyt. Voitaisiin antaa ja on annettukin mieltäkiinnittäviä kertomuksia tuosta äsken keksitystä maailmasta suurien merien syvyydessä, mutta me ryhdyimme tästä toiseen tehtävään, joka johtuu uusimmista merentutkimuksista. Koetamme näet vastata näihin kahteen kysymykseen: Miltä näyttää elämä merenpinnan alla ihmis-silmään, joka tekee havaintoja niiden eläinten sitä huomaamatta, jotka ovat havaintojen esineinä, ja miltä näyttää maailma ylä- ja alapuolella merenpinnan vedessä olevalle eläimelle, toisin sanoen: Miltä näyttää maailma kalan silmään?

Vastauksen saamiseksi ensimmäiseen kysymykseen on turvauduttava valokuvauskoneeseen. Samoin kuin viime vuosina valokuvauskoneen avulla on onnistuttu saamaan tietoja imettäväisten eläinten ja lintujen elämästä, niiden ollessa vapaina luonnossa, samoin on myös eräs nuori englantilainen eläintieteilijä, tri Francis Ward, valokuvauskoneen avulla onnistunut niin sanoaksemme „paljastamaan“ useiden kalojen ynnä muiden vedessä elävien eläimien elämää. Tri Ward kaivatti ensin suuren lammikon, jonka hän laati niin, että sillä oli tarjottavana aivan samat olosuhteet kuin missä ne eläimet, joista hän teki havaintoja, muutoin elivät. Yhteen lammikon kulmaan laati hän havaintokammion, jonka yhdellä seinällä oli suuri peililasiruutu lammikkoon päin. Kun sitte lammikkoon päästettiin kaloja ynnä muita vesieläimiä, saattoi tri Ward havaintokammiostaan, eläinten häntä knitenkaan huomaamatta, seurata niiden elämää. Asia on näet siten, että lasi, ulkopuolelta vedestä katsottuna, vaikuttaa peilin tavalla, kun havaintokammio on aivan pimeänä. Jos siis kala katselee siihen, niin näkee se vain omansa ja ympäristönsä kuvaisen, mutta ei voi huomata havaintojen tekijää. Siten on mahdollista tutkia hyvinkin arkaa kalaa ollenkaan sitä häiritsemättä. Tunkeutuuhan se valo, jossa kala nähdään, vedenpinnasta alaspäin, ja on todettu että se aina noin 1 metrin syvyyteen saakka on kyllin voimakas silmänräpäysvalokuvien ottamiseen.

Eräässä julkaisemassaan teoksessa tekee mainittu tiedemies selkoa muutamista havainnoistaan, pääasiallisesti var-

sin hauskojen kuvausten muodossa, joista saadaan ennen tuntemattomia tietoja kalojen vapaasta elämästä. Yleensä luullaan varmasti, että kala ei tiedä mitään mielenliikutuksista; nyt tulee tri Ward ja kertoo, että hänen on onnistunut valokuvata ahven, joka „kalpeni peljästyksestä“; ahven oli nielaissut madon, jota iso lohi oli tähtäillyt. Lohi näki ahvenen niin tekevän, ja nyt selvisi ahvenelle, että lohi oli nähnyt sen — siitä peljästys. Toiset tri Wardin valokuvista näyttävät „eläviä kuvia“ hau'in elämästä. Ensin nähdään hauki aivan liikkumattomana lammikon pohjassa eviensä varassa. Kaikesta päättäen hauki parhaallaan vaanii saalistaan. Äkkiä kohoa, ruumiin ja muiden evien ollessa aivan liikkumattomina, selkätevä nähtävästi merkkinä mielenliikutuksesta, joka taas on seurauksena siitä, että hauki on huomannut jonkun saaliin. Kolmas silmänräpäyskuva näyttää, miten hauki juuri on hyökkäämisillään tämän saaliinsa päälle, ja viimeksi nähdään, miten hauki kaikesta päättäen pettyneenä vetäytyy syrjään, kun saalis on päässyt pakoon.

Mutta tri Ward ei ole tyytynyt tutkimaan eläinten elämää ainoastaan lammikkonsa verrattain ahtaalla alalla; hän on myös ottanut vedenalaisia valokuvia vapaassa luonnossa. Niinpä on hän ottanut sangen hauskoja valokuvia sukeltavista saukoista, lokeista ja pingvineistä, joista kuvista näkyy m. m. että saukko voi käyttää ainoastaan takajalkojaan uudessaan ja että pingvin käyttää myös uudessaan suuria siipiään apuna. Hän on ottanut niinikään lukuisia valokuvia nilviäiseläimistä ja pienistä äyriäisistä ja siten antanut arvokasta avustusta päästä tuntemaan niiden kehitystä.

Mitä juoksija kertoi.

(Eläinten Ystävälle kirj. K. H. T.)

„Koko elämäni vaikuttanut tapaus, joka varsana ollessani sattui, on haihtumattomana pysynyt mielessäni. Emäläni oltiin ensimmäisiä kertoja kyntämässä minun syntymiseni jälkeen. Minä olin tosin heikko kävelemään, mutta kun olin emääni kiintynyt, koetin seurata aina jäljessä, vaikka sittemmin huomasin, että se oli turhaa, koskapa emä tuli samaan paikkaan takaisin, mistä oli lähtenytkin — semmoista edestakaisin kulkua se auraa ohjaava kyntömies

näytti vaativan aamusta iltaan. Ilma oli kaunis ja lämmin ja olisi ollut niin hyvä olla, ell'eivät pureksivat kärpäset ja pistelevät paarmat olisi kiusanneet. Mutta ne olivat niin ilkeitä, että jos jollainkin joko väsymyksen tähden tahi kyläläisenä imemisestä olisi tahtonut pehmeällä mullalla loikoa, niin ne syöpäläiset eivät antaneet rauhaa. Usein lapsetkin tulivat häiriötä tekemään, hätistellen ja pelotellen, että muka saisivat juoksemaan. Kerran saapui joukko miehiä, joitten joukossa isäntäkin oli, ja seisahtuivat lähelleni minun puoliuunessa ollessani. Isäntä nykäsi minua jalallaan ja kämmeniään yhteen lyöden säikähdytti minut kiireisesti pakoon pötkimään. Mennessäni kuulin isännän korkealla äänellä sanovan, että minusta tehdään juoksija. Emäni huomasi peljästykseni ja se seisahtui sekä hirnasi. Juoksin emäni luo, joka hyvin surullisesti tuntui huokasevan ja erityisellä hellyydellä minua hyväili. Pian siihen miesjoukokin kokoontui minua tarkastelemaan. Mikä heistä katseli päätäni, mikä jalkoja silmäili ja jotkut tulivat kopli- maankin. Isäntä yhä edelleenkin kertoi tekevänsä minusta juoksijan, minulla kun on niin jalosukuinen ja kuuluisa isä ollut. Silloin emäni jälleen surullisesti hirnasi. Syytä tähän en ymmärtänyt ennenkuin kyntömiehen meidät päästettyä metsään, jossa emäni murheellisesta katseesta käsitin, ett'ei sille mikään ilosanoma ollut minulle ajottu tulevaisuus, vaikka se siitä ei mitään puhunut.

Tästä lähtien minua ruvettiin puhuttelemaan nimellä „Juoksija“, ja mitä enemmän vartuin ja vaurastuin, sitä useammin kuulin itsestäni keskusteltavan. Tuo oli minusta hauskaa, mutta emäni tuli aina murheelliseksi, jopa kerran sanoikin, että olisin paljon onnellisempi tavallisena työhevosenä ystävällisen ajajan hoidossa, kuin juoksijana, etenkin jos minusta ei kunnollista juoksijata tule. Minä kun tunsin itseni niin kevyeksi ja luulottelin juoksemisessa jo emänikin voittavani, aloin taipua siihen uskoon, että kyllä minusta juoksija tulee, koskapa kerran sitä kaikki sanovat. Ja varmaan emäni ei tahtonut minun lapsellista mielialaani turmella juttelemalla minkälaista juoksijana on olla, sillä vaikka pyysinkin, ei se mitään ruvennut muuta puhumaan kuin vaan huokaili . . .

Ja turhia emäni huolet taisivat ollakin. Kun näet talvi tuli, laitettiin minulle talliin erityinen koppeli, jossa minua hoidettiin paljon paremmin kuin toisia varsoja, jopa emähevosiakin. Milloin vieraitakin tuli, niin melkein poikkeuksetta minua näyteltiin, mutta toisista ei juuri mitään väli-

tetty. Ollessani hyvillä päivillä olin luonnollisesti halukas kirmaamaan pihamaalle juoksentelemaan päästyäni ja sen johdosta tunsin itseäni entistäänkin parempana pidettävän, kun muka minussa oli hyvät juoksijan merkit ja enteet. Tämä kaikki antoi minulle aihetta ruveta itseäni pitämään muita parempana. Emänikin näytti minusta niin surkastuneelta ja minä ikävöin saada nähdä isääni, joka, kuten olin kuullut kerrottavan, oli jalosukuinen ja kuuluisa ori.

Mutta vuodet vierivät ja tuli sekin aika, että minut valjastettiin. Kun kuolaimet tuntuivat oudoilta suussa, länget puristivat olkapäitä ja aisat ahdistivat, rajoittaen vapauttani, lähdin minä hurjaa vauhtia nelistämään. Ja nyt syntyi kova taistelu. Ajajalla olivat kuitenkin kaikki keinot apunaan — ja minun täytyi talttua. Ja sitten alkoi jokapäiväinen ajeleminen, pienten kuormainkin vetäminen. Tässä kuitenkin ei ollut erityistä valittamisen aihetta, sitä vähemmän vielä, kun hoito edelleen oli hyvä.

Vaan seuraavasta syksystä tuli tosi eteen — minusta ryhdyttiin tekemään juoksijata. Hyvästi lapsuuden ihanat ajat! Ohjelmaan kuului nyt jokapäiväinen opastaminen, ajaminen ja rillaaminen. Isäntääni olin tottunut pitämään itse hyväntahtoisuutena. Siinä kuitenkin huomasin erehtyneeni. Hän näet ajelumatkoilla muuttui yhä vaativammaksi, jopa tavattoman ankaraksikin. Jos en milloin hänen mielikseen jaksanut juosta tahi satuin säikähdyksestä nelistämään, silloin suitsia niin kauheasti kiskottiin, että suupieleni tulivat verelle, ja useimmiten annettiin selkäsauna, joka joskus rautariimuilla toimitettiin. Paikkakunnalla oli olemassa eräs yhdistys, jonka jäsenet nimittivät itseään hevosystäviksi. Mutta he olivat kummallisia ystäviä! Tuontuostakin he kokoontuivat meitä hevosraukkoja muka opettamaan — hurjalla ajelemisella ja räähkäämisellä. Kun emme käsittäneet, mitä tällä kaikella tarkotettiin, saattoivat meistä jotkut menettää mielenmalttinsa ja ruveta potkimaan. Aikamoiset pieksäjäiset seurasivat tästä, etenkin jos ajajilamme oli runsaasti väkijuomia matkassaan, kuten usein tapahtui. Viikko viikolta kävivät ajamiset yhä tiheämmiksi ja keskitalvella päästiin selville, että piakkoin on lähdeittävä suuriin kilpa-ajoihin, jotka pidettiin lähikaupungissa.

Mahtanevat ne kilpa-ajot jotain erinomaista olla, koska niihin näin joukolla mennään, ajattelin huomattessani melkein tien täydeltä samaan suuntaan matkustajia olevan. Ja perillä sitten tarkan teko tuli: siellä mitattiin, käännettiin ja tutkittiin. Koko sukuperäkin selvitettiin. Moni tuli hyljä-

tyksi. Emäni puolesta minä olin ainoastaan tavallista rotua, mutta kun isäni oli kuuluisa jalosukuinen ori, päästettiin minut koeajoon osalliseksi, vieläpä itse pääajoonkin, vaikka koeajo antoi huonon tuloksen. Isäntäni tuli tämän johdosta huonolle tuulelle, kurittaen minua ankarasti. Enkä edes yötäkään saanut rauhassa levätä, sillä yösydännä lähdettiin minua radalla, kenenkään tietämättä koettamaan, lyötiin riimuillakin ja säikyteltiin niin monella tavalla, että koko kilpa-ajaja hirmulla ajattelin. Nähtävästi isäntäni oli juoksissakin.

Ihmetellä täytyi ihmisten ja hevosten paljouutta kilpa-ajoradan läheisyydessä seuraavana aamuna. Kun palkintotuomarin lavalta merkki annettiin, lähti ensiksi juoksemaan komea ori, joka kuului olevan isäni. Se oli todellakin jalo eläin, eikä se edes juossut, vaan se meni lentämällä. Tunsin ylpeyttä mielessäni, että polveuduin tuommoisesta isästä. Samalla minä isääni säälinkin, kun sillä yhäti ajettiin, vaikka se huohotti niin kovasti, että luuli keuhkojen halkeavan. Viimein se kuitenkin radalta ohjattiin pois ja silloinkos ihmiset rupesivat meluamaan ja huuutamaan eläköön. Väikinkin johtui ajattelemaan, että nuo ihmiset olivat kaikki juopuneita, sillä eihän muutoin saattaisi iloita siitä, että luontokappale-parka on näännyksiin asti ajettu, minusta kun isänikin näytti horjuvan ja tukehtumaisillaan olevan. Sen jälkeen ajettiin toisilla hevosilla ympäri rataa, eikä kauan kulunut, ennenkuin minunkin vuoroni tuli. Kun olin jo selvillä siitä, että tässä on parastaan pantava, koetin juosta, minkä suinkin voin. Mutta enemmän tuntui isäntäni vaativan. Hän näet kiljui, nyki ohjaksia ja viimein alkoi potkia reessä olevia rautariimuja. Silloin minä kauheasti peljästyin, muistaen yöllistä lyöntiä, ja hyppäsin hurjaan neliin. Isäntäni kiskasi ohjaksia niin voimakkaasti, että luulin koko pääni repeävän, ja samassa silmänräpäyksessä minä poljin toisella etujalalla toista takajalkaani ja toisella takajalalla toista etujalkaani, joista lähti verta juosta tormasemaan. Ei ollut muuta keinoa, kuin piti jättää koko ajaminen kesken. Vihapäissään ohjasi isäntäni minut suureen kinokseen, johon jätti seisomaan. Tulvehtien pulppusi veri jaloistani ja mieleni täytti pelko, että minä tähän paikkaan kuolen. Kun oli ankara pakkaneen, jäätyivät viimein haavat tukkoon mutta kovia tuskia sain siinä kärsiä.

Vasta iltahämärässä lähdettiin kaupunkiin, jossa isäntäni jätti minut suuren ravintolan pihamalle, viskaten loimen selkääni ja heiniä eteeni. Oli polttava jano ja jaloissa

tuska. Mutta kukaan ei minusta välittänyt. Sisältä kuului iloista melua ja ovia avattaessa tulvehti väkijuomain hajua. Väliin siellä aina tunnuttiin huudettavan hevosystävain kunniaksi. Kauniita hevosystäviä siellä todellakin oli!

Lähempänä puoliyötä tuli isäntäni, joka näytti olevan jotenkin liikutettu, parin samassa tilassa olevan miehen kanssa minua tarkastelemaan. Kuten juopuneet ainakin, he tuuppivat minua, kiskoivat suitsista ja puristelivat kipeitä jalkojani. Sitten he löivät kättä — ja minä huomasin tulleeni myödyksi.

Omistajakseni tuli eräs pika-ajuri, joka toivoi minusta, kun muka olin „juoksija“, saavansa nopeakulkuisen hevosen. Heti seuraavana aamuna ryhtyi hän loukkautuneita jalkojani hoitamaan. Tämän tehtävän hän kuitenkin uskoi muutamalle vanhalle ukolle, joka voiteina käytti niin väkeviä aineita, että pelkäsinkin jalkojani tulella poltettavan, ja vähitellen ne menivätkin niin turmiolle, että tuskin laisinkaan saatoinkin liikkua. Sitten vasta käännettiin eläinlääkärin puoleen. Kun minua tämän tarkastettavaksi lähdettiin pimeästä tallista viemään, kompastuin kynnyksessä, kaaduinpäälleni ja toinen silmäni puhkesi. Eläinlääkäri sai taidollaan tuskat silmästäni talttumaan, mutta jalkojeni kuului sanovan menneen iäksi piloille. Sitä vielä puuttui!

Ja sitten alkoi minun elämäni surullinen osa. Niin pian kuin jalkani sen verran parantuivat, että vaivoin saatoinkin liikkua, möi uusikin isäntäni minut. Nyt jouduin sydämettömälle hevoshuutarille, jonka käsissä kärsin hoidon ja ruoan puutetta. Samassa suhteessa kuin laihtuin ja huononin, samassa suhteessa omistajanikin kehnonivat. Kuinka monilla markkinoilla lienen tullut käytetyksikään, sitä en tiedä, yhtä vähän kuin sitäkään, kuinka monta omistajaa minulla on ollut. Loppujen lopuksi jouduin erälle mustalaisperheelle, jonka hallussa ollessa oli se hyvä puoli, että ei juuri koskaan kiirettä ollut, jos kohta piti huonoudestani huolimatta raskasta kuormaa vetää riehua. Kerran sattui matka kulkemaan syntymäpitäjäni ohi. Siellä kirkkomäellä huomasin emäni, joka oli jo hyvin vanhettunut mutta silti hoidetun ja terveen näköinen. Ilosta hirnahdin. Silloin mustalainen löi minua, karjaisten: „Mitä siinä äliset — senkin syöttiläs!“ Minun täytyi pyrkiä eteenpäin, enkä saanut emälleni sanotuksi, että oikeassa se oli minulle ilmoittaessaan, että tavallinen työhevonen on juoksijata onnellisempi. Kun vihdoinkin jouduimme kaupunkiin, herätti minun kurja olentoni poliisin huomiota. Mustalaisen vas-

taväitteistä huolimatta minut muutamalla markalla lunastettiin ja annettiin eläinsuojelusyhdistykselle. Vaikka tiedän, että minua odottaa kuolema, käyn sitä kohti kuitenkin valittamatta ja pelkäämättä, sillä se — pelastaa minut . . . petomaisten kiusaajain kädestä, kiusaajain ja räakkääjain, jotka ovat aivan samanlaisia, vaikka toisia sanotaan hevosystäviksi ja toisia hevoshuijareiksi . . .“

„Me autamme.”

Tämän lehden toimittaja on saanut vastaanottaa seuraavan kirjeen:

On suuri se työ, jota teette armaan isänmaamme hyväksi sekä Jumalan kunniaksi. Monessa kansakoulussa on viritetty sama työ käymään ja samalla herätetty opettajistoa näkemään, kuinka tärkeä kasvatusväline on eläinten suojelemisen käsittäminen jo nuoresta pitäen.

Joskin tuon jalon aatteen palveleminen ei aina pääse esiintymään kouluissa erityisenä yhdistystyönä, olen varma, että opettajat löytävät satoja yhtymäpaikkoja aineiden yhteydessä, jossa voivat uudestaan ja uudestaan virittää ja sytyttää jaloa kylvöä nuoriin sydämiin eläinsuojelusaatteen hyväksi.

Varsinainen yhdistystoiminta vaatii aika paljon puuhaa ja voimia opettajilta, sillä seuduilla, joissa ei edistyneempi vanhempi väki tahdo olla mukana, tai jossa kaikki ovat koviä alkuperäisiä, on työ kokonaan opettajain niskoilla. Kyllähän opettajat Suomessa koettavatkin uhrata itsensä isänmaan alttarille monien hyvien aatteiden palveluksessa, vaikkapa heidän uhrauksensa ei olekkaan niin näkyvää. Samallaista uhrausta tapahtuu senkin aatteen hyväksi, joka Teitä niin suuesti elähyttää ja joka varmasti on Jumalan hengen mukaista.

Tämän kaiken tahdoin sanoa Teille vastaukseksi „Nuorison Eläinten-Ystävän“ maaliskuun numerossa tehtyyn huu-dahdukseen: Opettajat, auttakaa minua!

Lyhyin ja suorin on vastaukseni — ja ei ainoastaan minun, vaan satojen, niin uskon — kun sanon: *me autamme!*

Kunnioittaan
Enok Reiman.

Muutamia piirteitä Jyväskylän Eläinsuojeluspäiviltä.

Toinen helluntaipäivä valkeni lämpimänä, päiväpais-teisena, vaikkakin jonkun verran tuulisena. Luonto oli mehevän viheriässä morsiuspuvussaan ja juhlallinen sun-nuntaitunnelma vallitsi kaikkialla, mutta etenkin Keski-Suomen „pääkaupungissa“, jossa Eläinsuojeluspäivän viet-täminen tänään oli alkava.

Kun kello päivällä oli ilmoittanut iltapäivän ensimmäisen tunnin alkaneen, kuului kaupungin keskustassa, puistikon pimennosta ylenevän tapulin huipusta teräskellojen juhlal-linen kutsumussoitto ja juhlapukuista yleisöä riensi yksi-tellen ja ryhmissä pieneen, mutta juhlan johdosta erittäin hauskasti kasvilla ja kukkasilla koristeltuun kirkkoon. Het-kisen kuluttua, kun ensin oli laulettu virsi 366, alkoi urku-lehteriltä kuulua sydämen kieliä liikuttavasti hivelevä kuo-rolaulu; seminaarimme hengellinen naiskuoro taitavan joh-tajattaren, opettajakokelas, neiti Kunigunda Aaltosen johta-mana kunnostautui taas yli odotuksen, antaen alkavalle juhla-lle onnistuneen alkutunnelman.

Lyseonlehtori V. Peltonen on tunnettu ja täyden tun-nustuksen saanut puhuja. Äänensä ei kyllä ole varsin voi-makas, mutta lämpö ja syvä vakaumus, joka puheessaan ilmenee, vaikuttaa välittömästi ja tunkeutuu ehdottomasti kuulijain sisimpään elähyttävästi, vaikuttavasti. Sen tote-simme nytkin hänen kuvatessaan ihmisen suhdetta eläin-kuntaan ja selittäessään mitä pyhä raamattu tässä asiassa meille neuvoa ja opettaa. — Olisimme toivoneet, että se sydämetön, räyhäävä markkinarahvas, joka neljä, viisi ker-taa vuodessa totuttuun tapaan kerääntyy Jyväskylän n. k. „markkinoille“ vanhuudesta ja väsymyksestä horjuvia hevo-siansa rääkkäämään, olisi ollut kuulemassa puhujan esi-tystä miten ihminen — luomakunnan herra ja hallitsija — soaistussa itsekkäisyydessään, itsensä unohtaen, väärinkäyt-tää hallitsijavaltaansa alamaisiaan kiduttaen, ja heille kär-simyksiä tuottaen ja niin itse alentaen itsensä hallitsevasta hallittavainsa alapuolelle — eläimiä alemmalle asteelle . . .

*

Kaupungin Rantapuiston ravintolahuoneessa ja järven-puoleisella parvekkeella näemme iltapäivällä joukon juhla-

vaa juhlaesitelmää eläinsuojeluksen tärkeydestä ja sen sivistävästä vaikutuksesta ihmisiin. Ja kun myöhemmällä mais-
teri, neiti Tyyne Salminen pyhästä innostuksesta ja asiaharrastuksesta sähköyvin silmin puhui nuorten kasvattamisesta lempeiksi eläintenystäviksi, kuvaten lasten luontaista hellyyttä eläimiä kohtaan, joka sitten iän lisääntyessä raan seurustelun ja harhaan johdetun miesmäisyystunteen herättyä voi julmuudeksi vaihtua, niin kuulija ehdottomasti tuli vakuutetuksi siitä, että jo on tämän aatteen etupäässä henkilöitä, jotka todella tahtovat ja voivat eläinsuojeluasiasiaa viedä eteenpäin nuorten, kasvavain kautta myöskin suureen yleisöön, siellä poistaakseen ymmärtämättömyyden ja itsekäisyyden synnyttämän paheen ja oikeaan suuntaan johtaakseen kansalaisten mielialaa lapsuuden aikaan, silloin, jolloin turmelus ei vielä ole tukahduttanut luontoperäistä viattomuutta eikä omanvoitonpyyntö sitä hellyyttä luomakuntaa kohtaan, joka alkujaan Luojan säädännöstä kussakin ihmislapsessa on olemassa.

*

Tuolla potkurin puskemana mennä viilettää pieni höyrypursi Äijälän salmen kautta pohjois-Päijänteeseen hiljaisesti läikkyviä laineita halkoen. Sen rungossa Eläinsuojeluspäivän osanottajat tekevät pienen huviretken lähelle Haapakosken suuria sahalaitoksia ja sieltä Kalasalmen kautta Päijänteelle Vuoritsalon saaren ympäri, takasipäin tullessaan pysähtyen Päijänteeseen purjehdusseuran pienen huvilan laiturin sivulle. Kun täällä oli virvokkeita nautittu, komentaa Suomen Eläinsuojelusliikkeen sydän ja sielu, eversti Forsten alapäälikkönsä, toisten seutujen Eläinsuojelusyhdistysten edustajat riviin huoneen toiselle pitkäseinälle. Hän tahtoi nähdä yhdessä ryhmässä tänne kokoontuneina sen kanta-joukon, jonka — kukin seudussansa — tulee johtaa ja uusiin voittoihin viedä eläinsuojelustyön harrastajia. Siinä hän sai nähdä vanhempia naisia ja miehiä, syvät ajan uurtamat vaot kasvoissa, mutta silmissä ylevän aatteen voiton elähyttämä innostus, siinä keski-ikäisiä, joiden esiintyminen selvään osoitti: — „herra eversti, ahkeruus on ilomme!“ siinä rusoposkisia nuoria, joita varmasti elähytti toivo edessään olevan, pitkän elämänsä ajalla ennättää tehdä paljo hyvää työtä harrastamallaan, siunausta tuottavalla työalalla. Vahinko ettei kellään osunut olemaan mukana valokuvauskonetta, joka olisi ikuistanut tämän etutaistelijaryhmän, joiden takana on, tiesi häntä miten lukuisa joukko muita eläintenystäviä.

Lopuksi olisi kai minun lausuttava yleisarvosteluni näistä nyttemmin olleista ja menneistä K-Suomen Eläinsuojeluspäivistä — ei niiden onnistumisesta, sillä siitä saavat jotkut muut antaa arvostelunsa, vaan siitä mitä näillä on voitettu ja aikaansaatu. — Olimme odottaneet ja toivoneet, että kansan suurista riveistä olisi ollut enemmän osanottajia näillä juhlilla, jotta aatteen tutuksi tekeminen olisi saatettu herättävänä leviämään laajempiin piireihin. Tämä toivomme ei toteutunut, sillä harvat olivat ne maa-laiset, jotka olivat irtautuneet monista muista helluntaijuhlallisuuksista, joita oli siellä täällä toimeenpantu, mutta varma vakaumukseni on etteivät nämä juhlat silti mene jälkeä jättämättä ja vaikutusta tekemättä. Jo sekin, että kansakoulumme opettajat ja etenkin opettajattaret juhlamme vuoksi olivat asiaan niin tarmokkaasti kiintyneet ja niin erikoisella tavalla osuneet aatteen ytimeen, mikä selkeästi tuli näkyviin Eläinsuojeluspäivän lopussa olleessa lastenjuhlassa, todistaa mitä ylempänä lausuin. — Se, ken niin sydämiin tunkeuvalla ja lasten herkkiin mieliin syöpyvällä tavalla eläinsuojeluasiasiaa taitaa ja tahtoo esittää, kuin näissä viimeksi-mainituissa juhlissa teki neiti Tuominen, hän ei tämän yle-vän aatteen ajamista tähän jätä, vaan epäilemättä jatkaa edelleenkin ja juuri nuorten kasvattaminen eläintenystäväiksi on tulevaisuuden eteen tehtyä työtä, josta varmasti joskus hedelmät valmistuvat. — Olemme vakuutettuja, että nämä juhlat ovat eläinsuojeluasiasiaa Keski-Suomessa vieneet aimo askeleen eteenpäin. Niin ainakin toivoo palvelianne

Ura.

Uutisia.

Turussa pidetyssä kansakoulukokouksessa 11—12—13 oli „Eläinsuojeluasiasia Kansakoulukasvatuksessa” kysymys keskustelun alaisena A-osaston keskustelussa kokouksen ensimmäisenä päivänä.

Kysymyksen alustivat opettajattaret A. v. Konow ja Olga Oinola. Ensimmäinittu laveassa 8:ssa eri ponnessa koetti tehostaa sitä, että lapsi on aikaisin kasvatettava rakastamaan, ymmärtämään ja myötätunnolla kohteilemaan eläimiä, että lapsen luonnetta on eläinsuojelusaatteen avulla muodostettava hänen käsitystään kaiken luonnossa ilmenevän elämän yhteydessä; eläinsuojeluskysymys on rinnastettava luonnontiedon, maantiedon, historian, äidinkielen y. m. opetukseen, esittämällä eläinten merkitystä ja veistotunnilla on lapsia johdettava valmistamaan linnunpöytiä ja pönttöjä y. m. esineitä, joilla sivistyksen vaikeuttamaa eläinten elämää kevennetään; eläinten nimiä ei saisi käyttää ihmisten virheidä ja heikkouksien nimityksiin, vaan on lapsia totutettava pitämään arvossa eläinten

jaloja sielunominaisuuksia, joita ihminen voi pitää esikuvanaan; lapsia on totutettava ystävällisesti kohteilemaan eläimiä ja tekemään havainioja niiden elintavoista eikä kuolleita eläimiä saisi lasten nähden leikellä eikä lapsia vaadittava keräilemään luonnontieteellisiä kokoelmia eläinten onnen ja hengen kustannuksella. Vielä ehdotti alustaja, että lapsia on johdettava siihen, etteivät koskaan ilman syytä tapa tai kiduta eläintä (huvimetsästys ja kalastus on esitettävä pelkurimaiseksi ja ihmisarvolle sopimattomaksi). Olisi laadittava käsikirja, joka ihmisyyden kannalta katsoen antaisi opettajalle johtoa selvittämään ihmisen velvollisuuksia eläimiä kohtaan ja lasten keskuuteen perustettava eläinten suojelu- ja hoitoyhdistyksiä.

Nti Oinolan alustuksesta puhuttiin luonteen kasvatuksen suuresta merkityksestä ja eläinsuojelusaatteen tehtävästä siinä. Alustus päättyi seuraaviin ponsiin:

- 1) opettajakirjastoihin hankittakoon eläinsuojeluskirjallisuutta opettajan erikoistietojen lisäämiseksi;
- 2) suotavaa olisi, että tarkastajat, mikäli mahdollista seuraisivat missä määrin kansakoulunopetus edistää eläinsuojeluksen periaatetta;
- 3) varsinkin maalaiskouluissa on luonnontiedon yhteydessä opetettava tärkeimpien kotieläinten hoitoa;
- 4) oppilaille hankittakoon kirjasia eli lehtisiä valaisemaan pikkulintujen tuottamaa hyötyä maataloudessa;
- 5) naisopettaja välttämään käyttää lintukoristeita;
- 6) Sopivissa tilaisuuksissa huomautettakoon, ettei mitään eläintä saa tarpeettomasti surmata.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin alustajan ehdotukset.

Parhaat Pumput, Puutarharuiskut, Voimistelutelineet ja Urheilutarpeet saa tilaamalla maamme ainoasta erikoistehtaasta tällä alalla.

Keravan Pumppu- ja Armatuuri O.-Y.

Kerava .:. Puhelin 64.

Kuvitettuja hintaluetteloita lähetetään pyydettyä.

OSAKEYHTIÖ „PROVODNIK”

Helsinki, Aleksanterinkatu 13. Puhelin 35 74.

myy kaikenlaisia kumista valmistettuja eläinsuojelutarpeita:

Suupielensuojeluslevyjä,

Kumikuolaimia,

Hivutusrenkaita,

Kumi-kavlopohjia.

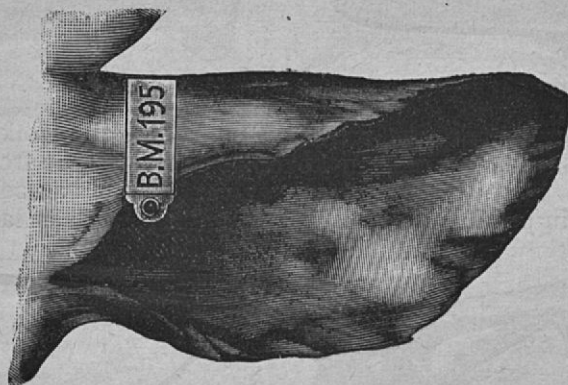
Kumikangasta, Kumiletkuja ja muita kumitarpeita.

Myöskin tarjoamme kaikenlaisia teknillisiä y. m. kumitarvaroita, erinomaisen hyviä ja lujuakallosseja y. m.

Eläinten korvain merkitseminen.

Kun viime aikoina monista syistä on käynyt yhä yleisemmäksi eläinten merkitseminen, lienee syytä huomauttaa eräistä seikoista. Ensiksikin: on ylen tärkeätä, että merkitseminen toimitetaan tavalla, joka ei tuota eläimille turhaa kipua. Mutta muitakin seikkoja on otettava huomioon. Niinpä on tarpeen, että merkit ovat sellaisia, että niitä ei ole helppo jäljitellä, joten ei voi syntyä sekaannusta eri omistajain eläinten suhteen; merkkien tulee olla halpoja hinnaltaan; niiden kiinnittämisen tulee voida käydä nopeasti; niiden tulee olla lujia, kestäviä; ne eivät saa rumentaa eläinten ulkonäköä.

Kieltämättä ovat n. s. *korvamerkit* käytännöllisimpiä, joten siis niitä on suosittava.

Ylläoleva kuva osoittaa sen paikan korvaa, johon merkki on kiinnitettävä.

Mutta näitä korvamerkkejä on nykyään liikkeessä hyvin monta lajia. Olen senvuoksi katsonut tarpeen vaatimaksi tehdä selkoa eräistä, jotta tällaisten merkkien tarvitsijat voisivat helpommin suorittaa valitsemisen.

Lukuunottamatta Eläinten Ystävän t. v. 2 n:ossa, siv. 28, mainitsemaani merkkiä ovat tarkotustaan vastaavia merkit „Zertal“, „Autofix“ ja „Autofix A“ sekä vanhat hyviksi tunnetut „Crotalia“ ja „Autocrotal“.

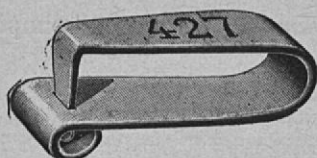
Paitsi eläinten merkitsemistä otetaan tässä huomioon myöskin vuotien merkitsemistapoja, ja erikseen olen seuraavassa vielä maininnut karanteenimerkitsemisen sekä teuraseläinten merkitsemisen.

Eläinsuojelustoimisto hankkii mielihyvällä kaikkia tässä mainittuja merkkejä ja niihin kuuluvia pihtejä sekä muita kaupassa olevia merkkejä.

„Zertal“® Korvamerkki.

Merkki on valmistettu alumiinista, joten se on hyvin köykäinen.

Kiinnittämispшти tekee läven korvanahkaan ja kiinnittää samalla merkin niin lujaan, ettei sitä saa pois, jollei leikkaa korvaa halki.

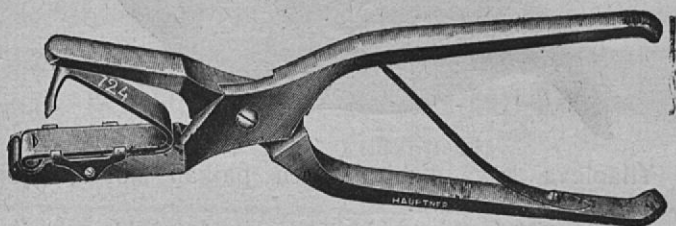

Pieni merkki.

Suuri merkki.

Sekä pihtejä että merkkejä on kahta lajia, jotka eroavat toisistaan ainoastaan kokonsa puolesta. Suuremmalla pihdillä kiinnitetään siihen sopivat merkit nautaeläinten, vasikkain ja sikain korviin, pienemmillä merkitään lampaita.

Zertal pihdit.

Pihtien hinta on 10 mk.

Suuremmat merkit maksavat 18 mk. 50 p:ää 100 kpl.,
pienemmät 16 mk. 80 p:ää 100 kpl.

Suosittelaa!

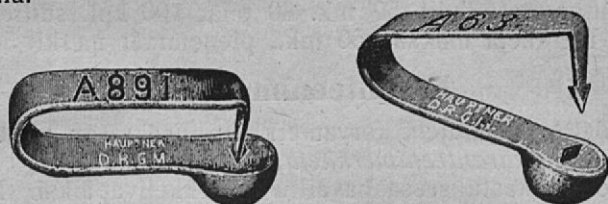
Korvamerkki „Autofix“.

Varmasti sulkeutuva; ei aukea, jollei korvaa leikkaa halki.

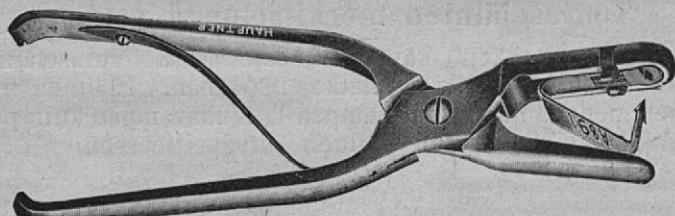
Tätäkin merkkiä on kahta suuruutta.

11 mm. levyistä merkkiä käytetään nautaeläinten, vasikain ja sikain merkitsemiseen. 100 kpl. maksaa 19 mk. 60 p:ää.

8 mm. levyinen merkki on lampaiden merkitsemistä varten. Hinta 100:lta 16 mk. 90 p:ää.

Autofix pihdit.

Pihdit maksavat 5 mk. 80 p:ää.

Korvamerkki „Autofix A“.

Satunnaista pikamerkitsemistä varten on edullista käyttää korvamerkkiä Autofix A.

100 kpl. valkoisesta metallista tehtyä merkkiä maksaa 9 mk. 10 p:ää. Värilliset maksavat 10 mk. 50 p:ää 100 kpl.

Pihtiä ei tarvita; merkin te-
rävä neulanen lävistää korva-
nahan.

Korvamerkit „Crotalia” ja „Autocrotal”.

Nämä merkit ovat näihin saakka olleet eniten käytettyjä, ja kieltämättä niillä onkin hyviä ominaisuuksia. Niinpä ne ovat varsin kestäviä ja kiinnittyvät myöskin lujasti korvaan.

Hinta: *Crotalia*-pihdit, jotka samalla lävistävät korvan ja kiinnittävät renkaan, 18 mk.; 100 kpl. merkkiä 21 mk.

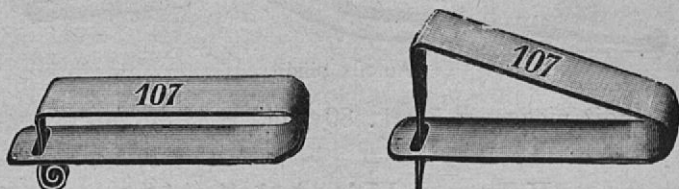
Autocrotal-pihdit 50 mk. 80 p:iä; 100 kpl. suurempaa kokoa merkkejä maksaa 50 mk., pienemmät merkit 56 mk.

Karanteenimerkit.

Edellämainittujen korvamerkkien lisäksi on vielä olemassa n. s. *karanteenimerkkejä*, joilla merkitään ne lehmät, jotka on tarkastuksessa havaittu tuberkkelivapaiksi. Nämä merkit ovat 15:n ja 8:n mm:n suuruisia. Edelliset maksavat 16 mk. 80 p:iä 100 kpl. ja jälkimäiset 14 mk. 100 kpl. Pihtien hinta on 7 mk. 60 p:iä.

Teuraseläinten merkitsemistä varten.

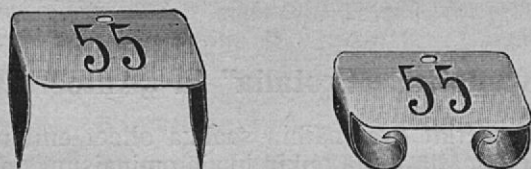
Näitä merkkejä käytetään ostettaessa teuraseläimiä, jotka lähetetään pitkien matkojen päähän. Eläinten merkitseminen näillä on varmempaa ja mukavampaa kuin puumerkkien leikkeleminen eläinten karvapeitteeseen.

100 kpl. näitä merkkejä maksaa 5 mk. Pihtien hinta 9 mk. 80 p:iä.

Vuotien merkitseminen.

Vuotien merkitseminen tähän kuvatulla merkillä on hyvin mukava ja sopiva varsinkin silloin kun vuotia lähetetään pitkiä matkoja, joten sekaannusta omistusoikeudesta voi helposti tapahtua. Merkitseminen vastaa täydellisesti tarkotustaan. Merkkiä ei saa irti koneitta.

1,000 kpl. tällaista merkkiä maksaa ainoastaan 45 mk. Pihtien hinta on 5 mk.

T. K. F.

**Suosittaa Kangas-
ja Rautakauppaansa
edullisena ostopaikkana.**

Jyväskylän Konekauppa

Adiel Lahtinen
Jyväskylä.

Raahen Konekauppa

Adiel Lahtinen
Raah.

Myy halvalla

Maanviljelyskoneita, Teollisuuskoneita, Ompelu-
———— koneita, Siemeniä y. m. ————

HUOM! Tiedustakaa hintojamme.

Suomen

Yhdys-Pankki

maan vanhin yksityispankki
(Perustettu 1862.)

Omat varat Smk. 42,000,000: —

Korkein korko 5 0/0
maksetaan

Talletustilillä

6 kk. irtisanomisella ja

Karttuvalla talletustilillä

jolle viimeksimainitulle pantujen raho-
jen korko lisätään pääomaan puolivuosi-
sittain ja kasvaa näin korkoa korolle.
Korko lasketaan panopäivästä ottopäivään
asti.

Juoksevan tilin korko on 3 0/0.
Jyväskylän Haarakonttori.

12 hv. 4-sil. 4-taht.

ensiluokkainen

Venemoottori.

Pääasiamies:

M. G. OKSALA, JYVÄSKYLÄ.

Tukekaa Eläinsuojelusyhdys-
tysten toimeentuloa tekemällä
lahjoituksia ja testamenttejä.